46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 483 Կ. ՊՈԼԻՍ 13/26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1902 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՇԱԲԱԹ 13 ԹԸՇՐԻՆԸ ՍԱՆԻ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՑԵՐ ԵՒ ՑՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գրանդ Ռիւ տա Սալթ, 38
խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزتهدر
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Ցարեկան	Վեցամսեայ
Գալոյ համար	80 ղր.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Դիտաւորմանի համար	25 ֆր	13 ֆ.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տող 5 դրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար
մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԳԱՏԸԳԵՂԷՆ - ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՅԹ

Առջի օր, հաճելի անակնկալ մը դէմ գտնուեցաւ ՔԱՍԻՄ, ԺԱՌԱՆՈՐԴԻԷ ընթերցողներէն մէկը՝ վաճառական Գեարսա էֆ. Աղնաւուրեան՝ Գասըգիւղը Հայտար Փաշի միջոցով ծովեզերքը արհեստին կատարեալ հմտութեամբ նկարած՝ և ոսկեզօծ փառաւոր շրջանակի մը մէջ անցընելով զայն, նուէր ղրկած էր Քասիմի, իրը դնահատական արտայայտութիւն մը ԺԱՌԱՆՈՐԴԻԷ վէպին համար։ Այս խիստ յաջող կերպով գծուած նկարին կը միանար նաև նամակ մը, զոր համեստութիւնը չի ներեր հրատարակել։ Աղնաւուրեան էֆէնտիի այս քաջալերանքը մանաւանդ անոր համար մեծարժէք է որ, նուիրատուն՝ Գեարսա էֆ. կատարեալ հասկցող մ'է գրականութեան և գեղարուեստի։ Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանի շրջանն աւարտելէ ետք, մնած է Վենետիկի Աւետարանական վարժարանը, ուր 70 Իտալացի աշակերտներուն մէջ առաջնութեան մրցանակ շահած է խիստ նեղանձնելի քննութիւն մը անցընելով։ Տասնըհինգ տարի Փարիզ բնակած է վաճառականական զբաղումներով, ուր մասնաւոր դասերով ձեռք բերած է նաև նկարչութիւնը, իր վրձինին արտադրութիւններուն վրայ հիացնելու չափ յաջողութեամբ։ Աղնաւուրեան էֆ. գրականութեան մէջ ալ ծանօթ է արդէն իր առաւել ընդարձակ Աշխարհագրութիւնով։ Մեր շնորհակալութիւնները կը յայտնենք աղնիւ նուիրատուին, «Մանզումէ»ի գրողներուն հանդէպ ցոյց տուած այս փափկանկատութեան համար և կը մաղթենք որ ԿՆՃՌՈՏ ՀԱՆԴՈՅՑ ՄԸՆ ալ նոյնչափ դնահատուի թէ՛ իր նման հասկցողներէն և թէ ամբողջ ընթերցողներէն։

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ
ԱՐՏԱՏԵՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԻՆՉՊԷՍ ՊԷՏՔ Է ԱՅՑԵԼԵԼ
ՄԵՐ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՆԵՐԸ

«Մանզումէ»ի վերջացող ամսուան թիւերուն մէջ «Եկեղեցիներու չուրջը», «Աստուծոյ տանը մէջ» խորագրով, մեր նորահաս սերունդին մասնաւոր մի քանի թերութիւնները պախարակելու է անոնց զուտ բարոյական ու կրօնական խրատներ չամբելու բարեդիտութեամբ գրուած տողերը հանմանման զրաքաջի մը առթիւ, ուրիշ և գերագին միանգամայն տուին ինձ, մասնաւորապէս մատաղ սերունդի ինչ ինչ թերութիւնները ձաղկելու և ընդհանրապէս նշաւակելու հայ համայնքի նկարագրի այնպիսի պակասութիւնները՝ որոնք ցաւօք սրտի խոստովանելու հարկին մէջ կը գտնուիմ թէ, բոլոր ազգերուն եղածին պէս, մերն ալ են, եւ եթէ «այդ թերութիւնները ուրիշներու համար պատահական են, իսկ մեզի համար նոյն իսկ յականչող երեւոյթ մը սառնալ կը սկսին»։ Շատեր կասպրնալ յուսեսս մը պիտի կարծեն դիս, յուսրակամ պիտի ընդունիմ, բաւական է որ, ճշմարտութեան սահմանէն անդին չանցնիմ ու չչափազանցեմ այն կէտերը՝ որոնք առարկայ կ'ելլան ներկայ տողերուս։

Սիրելի փոքրիկի մը թախանձանաց դոհացում տալու համար միայն բարեդրդութիւն կամ լաւ եւս է ըսել դժբաղդութիւնը ունեցայ Ս. Աստուածածնայ մեռելոցի առթիւ Ս. Մարգոի ժողովրդական «բանայիրը» մէկ ժամուչափ այցելելու։ Կէս օրուան տօթակէզ արեւը մեր տարաժամ մեկնումը պատժելու համար իր բոլոր թափով ճնշեց զմեզ ու նեղեց. մինչեւ որ հազիւ կէս ժամն հասանք Ս. վանքին երկաթեայ հսկայ դուռը՝ ուր ի նպաստ վանքին դրպաս խնդրողները, իրենց պընակներուն առջեւ մրափելու վրայ էին ի մեծ խնդութիւն անկուտիներու և կամ ի սեր դդմոյ կուտին իրենց գրպանին մէջ քանի մը մէթալիք միայն ունեցողներու, որոնք զայն եւս հոն ձգելէ վերջ, Տերէվանքին մէջ ուրիշ գործ մը չպիտի ունենային, բայց միայն վանքի ձորին սեպացեալ ժայռերը հմտել և կամ անկիւն մը քաշուիլ սա հոն գամուիլ։

Ուստի պնակին մէջ ես ալ իմ նագարակիս ձգելէ վերջ, սկսայ կ'ուղղուիմ դէպ ի ձորի ճամբան, ուր Բաբելոնեան խառնակութիւնը և սովորական զեղխութիւնը իր բոլոր մերկութիւնովը կը տիրէ։ Հոն է տեսնել ապահովաբար լեգէոն մը Բագասի խրնկարկուներու և նուազարանի սիրահարներու որոնք՝ օդիի «պինլիկ»ը և անոր հետ իրենց ոչ-պարարտ քանկները կը պարպեն, և վանքի չինութեան ի նպաստ չրջող պնակներու երեսն անգամ չեն ուզեր նայիլ. այլ սակայն զիրենք պարի հրաւիրող աններդաշնակ դափին մէջ գիտեն նետել այն դրամները որով կարելի է կերակրել, գէթ շաբաթ մը, իրենց կէս անօթի կէս կուշտ ընտանիքը։ Ո՛ւր է արդեօք խնայողութիւնն ու հեռատեսութիւնը. ապահովաբար յիշեալ բառերը իրենց բառարաններուն մէջ բացակայութեամբ կը փայլին և անոնց սկզբնատառերն իսկ անծանօթ կը մնան մեր զուարճասէր ընտանիքներուն համար։ Աղնիւ ընթերցողներս կռահեցին անշուշտ թէ, ասոնք այն տեսակ մահկանացուներն են, որոնց նշանաբանն է կոնծել և իրենց ուխտը Տերէվանքի ձորին մէջ, Աստուածածնայ և այլ աղաւաւարներու մեռելոցի օրը պարել։ Այսպէս կը վայլէ սակայն կազմել քրիստոնէի մը իր նկարագիրը և կատարել իր ուխտը՝ զոր այդ գեղեցիկ ձեւին տակ, հին դարերու Ափրոդիտէի և ուրիշ չաստուածներու նուիրուած խենէլ և լկսի տեսարաններ պարզող պաշտամունքի յատկացուած արարողութիւններէն որոշել չատ դժուար է։

Այս չէ սակայն բոլոր եղածը։ Այս «բանայիր»ներու միջոցին (որոնք հարկ է արդեօք ըսել թէ նովկերբրտի, Քէնչէ՛։ Երբ գիտցար որ ան կը տառապի անդին ամէ՛ն տեսակէտով, դուն ալ ասդին, իբրեւ անոր բարեկամը, սկսար ներքնապէս տառապիլ, ու օգնել մատգրեցիր անոր. չա՛տ ազէկ, ասոր բանէ չունիմ։ — Այն տեսն, անոր հանդէպ ունեցած գորովդ պահեցիր քու մէջդ, և օր մը տեսար որ ուրիշ զգացումի մը փոխուեր էր ան։

—Անտարակո՛յս։

—Է ինչպէս կրնաս առանց փորձելու վստահ ըլլալ ունեցած սէրդդ վրայ։

—Զգացածս՝ վստահ դիտեմ որ ճիշդ է։

—Ի՞նչ կ'զգաս որ։

—Մինթէ կրնամ ըսել քեզի... Կրնա՞յ մինթէ բացատրուիլ անկա... Մարդ կը չսիրեսիրի ու կ'զգայ թէ կը սիրէ, սակայն կրնա՞յ խօսքով ենթադրել զգացածը։

Սիրէ՛լ կը կարծես։ Ամա՛նկ չէ

մեր գաւառի հունձքէն իր...«առիւծի բաժինը» առնել սովորական բրած է,— դարձեալ փճացուց տարուան յաջող ցանքերուն մէկ կարեւոր մասը, որով հրապարակին վրայ երեւցած հունձքերուն արդիւնքը եթէ մեր գաւառացիներուն առայժմ կարօտ չթողուր առջինին պէս սահմանակից՝ Տիարպէքիրի շրջանակէն տարիներ գնելու, սակայն այնպէս առատ ալ չէ՝ որ զգալի փոփոխութիւն մը բերէ մեր գաւառի ծանուցուած տնտեսական պայմաններուն մէջ։ Ուրեմն միջակ տարի մըն էր վերջացող հունձքի շրջանը՝ որ սակայն մեծ վնասանգ մը կը կախէ իր յաջորդին, քանի որ անօրինակ առատութեամբ մարտիսը հունտ ձգեց գրեթէ ամէն դիւղախմբերու մէջ, որոնք յառաջիկային համար նշանակ կը մնան զարիր կենդանիներուն աւերիչ արշաւանաց։

Գաւառիս երկրագործական այսպայմաններու մասին այս ծանօթութիւնները նշանակելով՝ միայն տեղային հանգամանք ունեցող խնդրի մը համար խօսած չենք ըլար, այլ հայ ժողովրդին վերաբերմամբ ալ առաջնակարգ կարեւորութիւն ունեցող վիճակ մը պարզած, քանի որ՝ Իսլամ ցեղերէն եկաը՝ Հայերն են կարեւոր տարրը՝ Միջագետի այս համբաւոր գաւառին, ուր բնականաբար կ'ազդուին տիրող տնտեսական նպաստաւոր կամ աննպաստ պարագաներէն։

* * *

Հոկտեմբերի եօթնեկէն սկսած՝ քանի մը անգամ անձրեւներ տեղացին, որոնք չեն օգտակար կը նկատուին նոր ցանքերուն համար։ Երկրագործ տարրը մանաւանդ մեծ խնդութեամբ կ'ողջունէ այնպիսի անձրեւները, որք տպագայ հունձքերուն իբրեւ յաջող սկզբնակէտ մը ծառայելէն զատ՝ վարդանաս արօտով մը կ'օժտեն բացավայրերը՝ դուարներու պարարտ սննդեան դիւրութիւն ընծայելով։ Հարկաւ ասոնք ինք միայնակ՝ որպէս զի անձրեւաշատ ըլլայ՝ չկրնար փրկել կամ արդիւնաւորել ցանքերը՝ որոնք արգասաւէտ ըլլալու համար յաջորդող եղանակներուն նպաստաւոր տարիներուն ալ կը կարօտին վերջնական յաջողութեան համար։ Ուրեմն ներկայ այնպան անձրեւի շնորհքը յիշելով՝ միայն յաջող սկզբնաւորութիւն մը ծանուցած կ'ըլլանք, ուրկէ սակայն՝ —տանջիցքի այս բազմակարօտ եղանակին մէջ,— անմիջական օգուտ մը կը տեսնեն բազմաթիւ աղքատիկ հայ ընտանիքներ ալ, քանի որ եղանակին նպաստաւոր ընթացքէն ազդուած՝ արմտիքի գինը քիչ մը ինկաւ վերջին քանի մը օրերուն մէջ։

Գ. Կ. Ո.

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

միմիայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յատուկէ, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը գնեն։ Աշխարհաբար Նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՃԵՐՄԱԿ ՏԵՏՐԱԿԸ

Անգլիական խորհրդարանին մէջ վերջին օրերս բաշխուեցաւ այն Ճերմակ Տետրակը, որ կը բովանդակէ Մր. Զէմպրլէյնի և Պոթա զօրավարին միջև փոխանակուած թղթակցութիւնները, այն կոչին նկատմամբ, զոր զօրավարները ուղղեցին, երբ Եւրոպայի մէջ իրենց շրջագայութեան կը սկսէին։ Այս թղթակցութիւնները նոր լոյս մը կը սփռեն այն թիւրիմացութեան վրայ, որ ծագեցաւ անգլիական կառավարութեան և պօէր զօրավարներուն միջև, թիւրիմացութիւն մը որուն վրայ ամէն մարդ ցաւեցաւ, քանի որ անոր յոռի հետեւանքը կրողները պիտի ըլլային պատերազմէն վնասուող խեղճ Պօէրները։ Մր. Զէմպրլէյն ըսած էր այդ ժամանակ Պոթայի թէ, իր կոչը չսփռանցուած և անձիւդ տեղեկութիւն մը կուտար Հար. Ափրիկէի կացութեան վրայ, և թէ, ստկէ աւելին, Անգլիա 3 միլիոն անգլ. ոսկիին վրայ ս և է յաւելումի չպիտի ընէր, ժողովուրդներու իրենց հայրենիքին մէջ վերահաստատման ծախքը արդէն բարձրանալուն համար 200,000 ոսկիի, ամսական, և ատիկա յաւելուածական մեծ գումար մը ըլլալուն համար 3 միլիոնին վրայ, բայց միւս կողմէ, գաղթականութեանց վարչութիւնը, իր վրայ կ'առնէր որպէսզի հոգը, և այրիներուն բաւարար օրապահիկը հայթայթելու համար ամէն միջոցներ ձեռք առնել ցանձն կ'առնէր։ Նոյ. 12ին, զօրավար Պոթա կը պատասխանէ թէ, զօրավարները ընդունելով հանդերձ ներման պայմանները, իրենց պատասխանութիւնն էր աշխարհի կոչ մը ուղղել։ Մինչ թէ, եթէ գիտնային, այն ատեն, որ գաղթային նախարարութիւնը խորհրդակցութիւններ կ'ունենայ որպէս զի անգլիական կառավարութիւնը ապահովէ այրիներուն օրապահիկը հայթայթել, իրենց կոչը չպիտի հրատարակուէր այն եղանակով, որով խմբագրուած էր, և որ, ինչպէս յայտնի է, Անգլիոյ մէջ առաջ բերաւ կատարեալ հակակրութիւն մը, ընդդէմ պօէր զօրավարներուն։

Թղթակցութիւնը կը վերջանայ Մր. Զէմպրլէյնի մէկ նամակով, որ շնորհակալութիւն կը յայտնէ Պոթա զօրավարին այն հաշտարար ոգիին համար, որով խմբագրուած է իր պատասխանը, և Պոթա զօրավարին մէկ նամակով, որ յոյս կը յայտնէ թէ, Մր. Զէմպրլէյնի Հար. Ափրիկէի գաղթականութիւնները այցելելութիւնը, պիտի փութացնէ Թրանսվալի և Օրանժի խաղաղութիւնը։ Ահա ամէն բան կատարեալ։ Երկու կողմէն ալ. հիմա առգորուած են կատարեալ կենցաղագիտութեամբ և իրական մտերմականութեամբ, բան մը՝ զոր պէտք էին ունենալ բանակցութեանց սկսուած առաջին օրէն, եթէ կ'ուզուէր առաջը առնել այն տեսակ կնճռոտութեանց, որոնք ծագեցան ամէնուն ցաւ պատճառելով։

ՍՊԱՆԻԱ

Խորհրդարանի նիստը աննպաստ եղաւ նախարարութեան, զատական կուսակցութեան, խորհրդարանական դրութեան և ամէն անոնց համար որոնք մասնակցեցան այն ղղվելից տեսարաններուն, որոնք առաջ եկան Մա Ռոմէրօ Ռոպլէտոյի բրած բանախօսութեան պատճառով։ Ժողովին առնեապէտ չկրցաւ զսպել աղմուկը և ինքզինքը ծածկեց։ Մ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ յուսահատած կը թուէր Մ. Սակաթի պատասխաններէն և Մ. Արմիս մարքիզին հերքումներէն Մ. Սակաթ ժողովարահէն դուրս ելաւ, այն պահուն երբ դատական, հանրագուտ չինութեանց և ելմտական նախարարները միջամտեցին վիճաբանութեան և ապացոյցը տուին թէ Մ. Ռոմէրօ Ռոպլէտի յաջողած էր երկպառակութիւն ձգել այն կուսակցութեան մէջ, ուր կ'ուզէր մանել վերջին շաբթուն։

ԱՆԳԼԻԵՒ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

«Ծանդօմ» մարտանաւին Օրինօքը ղրկուելուն համար վենեցուէլական կառավարութիւնը Անգլիոյ կառավարութեան կծու բողոքագիր մը ուղղեց, որուն մէջ ըսուած է թէ առանց Վենեցուէլայի թոյլտուութեան այդ տեսակ արարք մը կը վիրաւորէ Վենեցուէլայի վեհապետական իշխանութիւնը։ Վենեցուէլայի կառավարութիւնը Անգլիոյ պատասխանին կը սպասէ։

Գարագասի ամերիկեան դեսպանատան քարտուղարը Սիուտտա Պոլիվարի պաշարումը իրական կը նկատէ։ Թէպէտ անդլ. դեսպանը ծանոյց Վենեցուէլայի կառավարութեան թէ Անգլիա չեղոք կը մնայ, բայց Գարագրօ գոհ չէ և կը պահանջէ որ «Պանրիկ» խառնվարար յանձնաւորին համար գոհացում տրուի։ Վենեցուէլական թերթ մը կը զրէ թէ՝ պաշարումը խզող որ և է անգլիական նաւ մը պիտի գրաւուի։ Դիւանագիտական յոլանակներու մէջ կը ծանուցուի թէ Անգլիա մտադրած է բռնութեամբ ազատել այդ առթիւ գրաւուած անգլիական նաւերը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Լոնտոնի ռումանական դեսպանը Լորտ քաղաքապետին կողմէ տրուած հացկերոյթին հրաւիրուած չըլլալուն համար անգլիական և ռումանական կառավարութեանց միջև բանակցութիւնները տեղի կ'ունենան դեռ։

ՄԱՐՈՔ

Դանձերէն կը հեռագրուի թէ Մարոքի Էմիրը վեց օր Ռազ-էլ-Մայի մէջ մնալէն ետքը, ամսոյս 16ին Մէքքէն տանող ճամբուն վրայ Օնէա-Էնճայի մէջ՝ բանակցողը հաստատեց։ Յայտնի չէ թէ Դանձէր պիտի դառնայ, եթէ ոչ Սէմմուր պիտի երթայ, տեղւոյն Պէրպէր ցեղին խռովութիւնը հանդարտեցնելու համար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Անգլիոյ եւ Պարսկաստանի միջև գաղտնի դաշնադրութիւն մը կնքուեցաւ, որով Պարսկաստան Անգլիոյ կը յանձնէ ծովային ոստիկանութեան գործը, մինչեւ որ չորս մարտանաւ չունի տայ, և անկէ ետքը վերստին ինքը պիտի ստանձնէ այդ գործը։ Իբր ապացոյց անգլիական մարտանաւերուն վարելուն՝ ծովային ոստիկանութեան պաշտօնը, սա իրողութիւնը կը ցուցուի թէ «Լէփուինկ» առաջին կարգի թնդանօթակիր անցեալ Սեպտեմբոն՝ իբր թէ դերավաճառութեամբ զբաղող մէկ քանի խարչիկ առագաստանաւեր գրաւեց։ Ուրիշ կողմէ կ'ըսուի թէ այս առագաստանաւերը տեղական ցեղապետի մը կը պատկանին։

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՑՆԱԳԻՏԱՐԱՆ

Խիստ շահեկան հացկերոյթ մը տեղի ունեցաւ Սէսիլ պանդոկին մէջ, Նոյ. 21ին գիշերը։ Հացկերոյթը կը տրուէր ի պատիւ Սրբ Տօնալա Մէքենզի Վէլլերի, որ խմբագրապետն է, «բրիտանական Համաշնագիտարան»ի վերջին հատորներուն։

Այս Համաշնագիտարանը կը հրատարակուի «Թայմզ»ի խմբագրութեան կողմէ, և հետեւաբար «Թայմզ» բազմաթիւ ներկայացուցիչներ ունէր հացկերոյթին մէջ։ Ներկայ էին քաղաքական շրջանակներու, գիտութեան, գեղարուեստներու, տրուեստներու պատկանող խիստ ազդեցիկ անձնաւորութիւններ, և Համաշնագիտարանին բոլոր կարեւոր աշխատակիցները, ինչպէս նաև կարեւոր լրագիրներու խմբագիրներ։ Հացկերոյթին կը մասնակցէին նաև կառավարական անձնաւորութիւններ։

Նշանաւոր ճառեր խօսուեցան Մր. Պալֆուրի, լորտ Ռոսլիի, Երեսփոխական Ժողովին նախագահին, ծովային նախարարին և նշանաւոր գրագէտ Էմընտ Կոսի կողմէ։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԷՋ

Նոյ. 10ին Վիլհէլմ Բ. կէս օրին Տօլմէնի հասաւ և Լորտ Ռոզպերի կայարանէն ընդունեց Ն. Վեհափառութիւնը։ Կայարանին մէջ կայսր կը սպասէին նաև «Հոհէնձօլէրն» զբօսանաւին նաւապետը, Էլիթի գերմանական հիւպատոսը, Լինդիթկով մարքիզը, Զօր. Ճէյն Համիլդըն և ուրիշ անձնաւորութիւններ։ Կայարանին մէջ պատուակալ զօրքեր բարեւի կեցած էին։ Մեծ բազմութիւն մը հաւաքուած էր կայարանին առիւ և Տօլմէն Բարք տանող ճամբուն վրայ։

Կայսրը Լորտ Ռոզպերի հետ բաց կառքով կայարանէն մեկնելու պահուն, կառքին ձիերը պատուակալ զօրաց դրօշներուն շարժումներէն խրտչելով կառքը բազմութեան մէջ դէպի ետ քաշեցին և փոկերը փրցնելու չափ կատղեցան, այնպէս որ քիչ մնաց արկած մը պիտի պատահէր, երբ զորավար Սըր Արչիպոլտ Հընդըրսն առաջ նետուեցաւ և զսպեց ձիերը անոնց սանձերէն բռնելով։ Յետոյ առանց որ և է դէպք մը պատահելու կառքը Տօլմէնի գնաց։

Լորտ Ռոզպերի ի պատիւ Կայսր ճաշ մը տուաւ, որուն մասնակցեցան Ռոզպերիի մէկ քանի անձնական բարեկամները։ Վերադարձին Լորտ Ռոզպերի առաջնորդեց կայսրը մինչեւ ծովեզերը։ Ճամբան բազմութիւն մը խանդագին ցոյցեր ըրաւ Կայսրի։ Կայսր նաւ նստած պահուն հոն խարսխած անգլիական մարտանաւերը 21 թնդանօթ արձակեցին։ Վիլհէլմ կայսր հրաժեշտ առաւ լորտ Ռոզպերիէն շատ սիրալիր կերպով և անոր ձեռքը թօթուեց։

ՕՏԵՍԱՑԻ ՄԵԾ ՀՐԴԵՀՀ

Ինչպէս հեռագիրները ծանուցին, Մանթաշեան Ընկերութեան քարիւղի մթերանոցը — և ոչ թէ Գաքուի նաւթանոցները — կրակ առնելով մէկ միլիոն բուպլիի վնաս պատճառած են։ «Սթանտարտ»ի թղթակիցը կ'ըսէ թէ հրդեհին բոցերը մինչեւ հարիւր ոտք բարձրացած են, քան արտավար հողի վրայ տարածուելով։ Հողը մինչեւ այս չորեքշաբթի գիշեր կ'այրէր, Օտեսայի մէկ մասը մութի թանձր խաւով մը պատելով։ Անձի կորուստ չկայ բարեբաղդաբար։

Վերջին լուրեր կ'ըսեն թէ Մանթաշեան տունը ապահովագրուած չէր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԷՍԷՆ 24 Նոյեմ.—Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնեցին հանգուցեալ Մ. Քրուբի այրիին։ Կայսրը ըսաւ նաեւ թէ մեծապէս կ'ողբայ անոր մահը, վասն զի յանկարծական կերպով բաժնուեցաւ՝ իր վիթխարի գործերը կատարելու համար բրած ջանքերէն։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի երեսփ. ժողովին մէջ ծովային նախարար Մ. Բիլլէթան, Միջերկրական նաւաքաժին թիւը զեղչելու մասին եղած հարցապնդումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ այդ զեղչը կատարուած է՝ նաւային չինութեանց աւելնալուն և այդ առթիւ եղած ծախքերուն դիմադրելու նպատակով։ Յարեց թէ նաւատորմը, երբ պէտք ըլլայ, բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ունի՝ նաւերը մասնաւոր պաշտօնի մը համար սպառազինելու։ Ժողովը, յետոյ, 204ի դէմ 288 ձայնով օրակարգ ընդունեց, որով հաւանութիւն կը յայտնէ ծովային նախարարին յայտարարութիւններուն։

—Կը ծանուցուի թէ Պեռական Խորհուրդը մէկ քանի բարեփոխումներու պիտի ենթարկէ Մփբանութեանց օրէնքը։

—Մ. Քոմպ անմիջապէս Խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ Միաբանութեանց արտօնութեան համար 68 խնդրանքներ։

—Իմպէռ ընտանիքը ցրուած է Ճենովայի և Պարսելոնայի միջև, եւ կը փորձէ միանալ նորէն։ Բոլոր չոգենաւերը քննութենէ կ'անցնին Մարսիլիոյ մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կարեւոր ցոյցեր տեղի ունեցած են կրթական օրինագծին դէմ։

ՀՌՈՄ.— Այս առաւ Անգլիոյ դեսպանատան մէջ դիպուածով կազի պայթում մը պատահեցաւ. քանի մը ապակիներ կոտրեցան. երեք բեռնակիրներ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Հրդեհին առաջքը չուռով առնուեցաւ։ Շէնքը մէկ քանի վնասներ կրեց։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ Խորհրդարանը շարունակեց մաքսային սակայցոյցի ծրագրին վիճաբանութիւնը։ Նիստին ատեն անուանական կոչ մը կատարուեցաւ, եւ ատենապետը տեսնելով որ ներկաներուն թիւը օրինական չէ, ցանպատեցաւ նիստը դադրեցնել։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուսիոյ ելմտական նախարար Մ. Վիթէ որ Մայրաքաղաքն Արեւելք կատարած ուղեւորութենէն կը դառնայ, Լիվատիա պիտի մնայ։

—Կայս. Ուքազ մը կը հրամայէ կեդրոնական վարչութիւն մը հաստատել՝ Ռուսիոյ բոլոր նաւահանգիստներուն առեւտրական նաւաշնացութեան համար։ Ալեքսանդր Միխայլովիչ մեծ դուքսը պիտի կարգուեցաւ այդ նոր վարչութեան։

ԼԻՄՊԼԻՐԿ.— Կը ծանուցուի թէ Պոնկալովի մէջ քարիւղի 17 փոսեր եւ 17 տուներ այրեր են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մասնիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ Արժանթինի Սանթէն նահանգին մէջ։ Հեռագրական ու երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները դադրեցան։

—Ցուրաղ խիստ չատ է։ Հարաւային արեւելեան լուսն հալ մը կը փչէ։ Ջերմաչափը դէրօյէն 8 աստիճան վար իջած է։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ նահանգներէն չատին մէջ տարապարման ցուրտ կ'ընէ։ Պէրլինի մէջ առատ ձիւն կայ։

Կարգալ Դ. երես ՄԷՐՃԱՆՕՑ վաճառատան ռուս. լասթիկի ազդը։

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Վան վիլայէթի տէֆթէրտարլըղընա Պիթլիս վիլայէթի տէֆթէրտարը սատէֆթլու Սալիհ Զէքի էֆ. հաղորդելիր՝ Մուսուլ վիլայէթի տէֆտէրտարլըղընա Վան վիլայէթի տէֆտէրտարը Սասատ. Իսմայիլ Բահի էֆ.։ Պիթլիզ վիլայէթի տէֆտէրտարլըղընա Մուսուլ վիլայէթի մալիյէ միւֆէթթիշի իզզէթլու Հասան Թահսին էֆ. թային պույրուլտուլ տըր։

Իզմիտ սանճաղը տախիլինտէ կէյվէ գալաբ գաիմագամլըղը Շուրաի Տէվլէթ մալիյէ տարէտի պիրինճի սընըֆի մուավինլէրինտէն վէ սիւնթէ խիպէնտէն իզզէթլու Հիւսէյին ճէվիլ պէյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ վէ միւմիւէյհին թահլիֆի իտրա գըլընմըշ տըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Տիւնքի տալը կիւնիւ չայան պույրուլան միւսատտէի Սէնկիէի հաղրէթի Բատիշահի իզզերինէ Ռուսիա սէֆիրի սասլէթլու Մ. Զինովիէվ հաղրէթլերի սուրէթի ղայրի ըէամիյէտէ հնուզուրը չէվքէթմէվքուրը հաղրէթի թանտարիտէ չէրֆիմիսուլէ նակլ օլմուշ տըր։

* * *

Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարաֆընտան եավէրանը հաղրէթի Շէհրիեարիտէն սիվարի Գամմագամը իզզէթլու Մէհմէտ Ալի պէյէ թիա օլունան Օֆիսկի տը լէնսթրիւքիսիօն Բիւպլիգ նըշանընդն միւմայիյէ ճանիպինտէն գապուլը մագրունը միւսատտէի Սէնիյէի Հաղրէթի Բատիշահի պույրուլմուշ տըր։

Սայէի Թէսկիլաթվայէի հաղրէթի Բատիշահիտէ Սուրիա վիլայէթի տախիլինտէ վէ Համիտիյէ Հիճազ թիմուր եօլու կիւզէրկեահընտա պուլունան Խարէպէթիւլէմիրէ սթասիոնընտա տախի պու քէրրէ թէլէկրաֆ մէրքէզի քիւչատ օլունարագ մուխապէրաթա միւպաշէրէթի օլունտուղը թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթը ալիյէսինտէն պիլտիրիլմիշ տիր։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

Թարգմանեց ԳԱՍԻՄ

ԱԼԱՐԴԱԼ ԵՐԲՈՐԴ ԵՐԻՏԸՐ

ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՐ ԹԻՒԵՐԸ

53—120

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ.— Վեհ. Սուլթանը գնահատելով վիրահատօքթ. Գամպուր օղլուի Պուլկար աւազակներուն հետ կատարուած կռիւներուն մէջ վիրաւորուած զինուորներուն մատուցած ծառայութիւնները՝ հրամայեց 5000 ղրշ. ամսական յատկացնել անոր։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ թերթերը կը գրեն թէ Վեհ. Սուլթանը, իր ծնդեան բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ, Ցունաց Հայոց Պատրիարքները և բոլոր կրօնական պետերը իր ներկայութեան ընդունած ատեն յայտարարած է որ իր կայս. հպատակներուն գործերուն կարգադրութիւնը, Երուսաղէմի իտալական հիւպատոսին յանձնուած է։

ԱՅԴ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐի հրիզալներուն նպաստամատոյց յանձնաժողովը նպաստի տոմսեր ղրկեց Ցունաց Պատրիարքարանին և Հրէից Խախամբաշին 10,000ական ղրշ. Թանթամի զատ Հաճի Խալիտ պէյի 3000 ղրշ. Ապուտ էֆէնտի 2000 ղրշ. Ուսնեան Աբրիկ էֆ.ի 2500 ղրշ. և ուրիշ ծանօթ անձերու զանազան քանակութիւնով։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանի դասերը, Բամազանի պատճառով մինչեւ դեկտ. 23 դադրած են։

ՀԱՐ. Ամերիկայի մէջ, Բերուի կառավարութիւնը մտադրութիւն ունի Պոլսոյ մէջ հիւպատոսութիւն մը հաստատելու։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Կայս. անձնական սպայակոյտին հրամանատար Շաքիր փաշայի, Կայս. Պալատին քարտուղար Ճէվատ պէյի և կրթական նախարար Ճէլալ պէյի։ Շաքիր փաշա երբ Վեհ. Սուլթանին բարեւները հաղորդեց, բոլոր ներկաները «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։

Եաքը Շաքիր փաշա անձամբ կախեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհաւոր կրթական ոսկի և արծաթ չքագամները Ա. հանդիսացող Ֆիքրէթ պէյին և Բ. հանդիսացող Բաւնի էֆ.ի կուրծքին։ Անկից վերջ վարժարանին Տնօրէնը բանախօսութիւն մը արտասանեց և սկսաւ մրցանակաբաշխութիւնները։ Այս տարի 8 շրջանաւարտ կայ։ Իսկ բարձրագոյն դասարանի ուսանողներէն 20 հատը որոնց 4 հատը հայ են Սիմոն, Արամ, Լեւոն և Սամուէլ էֆ.ները, Թուրքերէնի քննութիւն տալէ ետք վերկայական պիտի ստանան։

Այս տարի Թուրքերէնի համար մրցանակ ստացող 21 հոգիներուն մէջ կայ Հայ մը՝ Հրանտ էֆ.։ Իսկ Ֆրանսերէնի և գիտութեանց համար մրցանակ ստացող 27 հոգիներուն մէջ կան Յովհաննէս, Խաչատուր և Սեդրաք էֆէնտիները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ նախարարապետը, կը գրէ «Նէօյէ, Ֆրայէ Բրէսէ»ի մէջ, հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտարարած է թէ Պուլկարիա մը-տադրութիւն չունի իր երկիրները ընդարձակելու. Բարոլ թագաւորին այցելութիւնը անոր մէկ ապացոյցն է։ «Գոցեցինք, ըսաւ ճառախօսը, մեր սահմանագլուխները, որպէս զի խռովարարական խումբեր չկրնան անցնիլ անկէց և ասիկայ կը ցուցնէ մեր մտադրութիւնը, որ է ս և է վնաս չհասցնել մեր դրացիներուն։»

—«Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ Սելանիկի նահանգին մէջ, Բազլըքի չրջականները նուաճուած աւազակներուն մնացած մասը շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին քաջարի զինուորներուն յարձակումներուն ցիրուցան եղած է։

ՕՍՄ. ՆՈՐ ՓՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.— Բարիզէն Վիէննայի թերթերուն կը հեռագրեն այն մեծ ընդունելութիւնը որուն արժանացած են Օսմ. մաքսային նոր փոխառութեան պարտաթուղթերը։ Օսմ. այս նոր պարտաթուղթերը եւրոպական հրապարակներու վրայ հանրային վստահութիւնը չտեսած ըլլալով պահանջողները կրկին են պարտաթուղթերուն. Բարիզի Սակարանին մէջ գիները 30 ֆր. բարձրացած են այդ պատճառով։

ՏԱՍԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ վարձակալութեան և գանձման մասին հետեւեալ որոշումները տրուած են։

Ամրան և ձմրան բերքերը զատ զատ վարձակալութեան պիտի տրուին։ Ո և է գիւղացի մը եթէ ուրիշ գիւղի մը մէջ արա ունենայ, այդ արտին բերքին քանակութիւնը «մուխթար»ներուն ու վարձակալներուն ներկայութեան հաստատուելէ ետք, փոխադրութեան արտօնութիւն պիտի տրուի։ Զօրաբանակներու կեդրոններուն մօտ տեղերու համար կառավարութիւնը եթէ ուզէ, բերքերը վարձու պիտի չտայ և տասանորդը ուղղակի պիտի առնէ։ Գէշ ընթացք ունեցող և դատարաններէն դատապարտուած մարդիկ չպիտի կրնան տասանորդ վարձել։ Երկրագործներուն և վարձակալներուն միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած ատեն, երկրագործները ուզած ատեննին պիտի կրնան իտարէի ժողովներուն դիմել իրենց դիրը կարգադրելու համար։ Վարձակալութեան տրուելիք տեղերու մասին գաւառակներու կողմէ գաւառին և գաւառին կողմէ ալ նահանգին տեղեկութիւն պիտի տրուի։ Վարձակալութեանց միջոցին գեղջուհիներու տեղի չպիտի տրուի և հակառակ պարագային խստիւ պիտի պատժուին տոր պատճառ եղողները։ Վարձակալներուն և երաշխաւորներուն կարուածները գրաւի տակ առնուելէ առաջ, անոնց արժէքը պէտք եղաւէին պէս պիտի որոշուին, և նկատի պիտի առնուին գրաւի տակ առնուած այդ կալուածներուն նոյն միջոցին ունեցած արժէքը։ Գրաւի տակ դնուած կալուածը եթէ պարքը փոխարինելու բաւական չըլլալով կառավարութեան մնայ և 3 տարի վարձելով կառավարութիւնը գանձէ իր պահանջքը, այդ պարագային կալուածը չպիտի ծախուի և նոյն կերպով պիտի մատակարարուի։ Եթէ գիւղի մը ժողովուրդը ուզէ իր գիւղին տասանորդը ինք վարձել և յետոյ փոխարէնը դրամով վճարել, այդ առաջարկութիւնը պիտի ընդունուի, քանի որ շահաւոր է։

ՔՕԼԵՐԱ.—Եաֆայէն կը հեռագրեն Նոյ. 7—8ին 31 դէպք և 17 մահ. Կազայի մէջ 2 մահ. Հիպրոնի մէջ 4 դէպք և 4 մահ. Լիստայի մէջ 2 մահ։

—Դամասկոսէն կը հեռագրեն. Նոյ. 9ին Պարմի մէջ մէկ և Մէքքիի մէջ 2 մահ։ Հաթէմի մէջ 3 դէպք և 3 մահ։

—Աղէքսանդրիոյ մէջ քոլերայի մէկ դէպք առկի օր։

ԱՐՄԱՒՆԵՐԸ.—Եգիպտոսի արմաւներուն մասաքը Օսմ. ուրիշ երկիրներու մէջ արգիլուած էր առողջապահական պատճառներով։ Ջեռնաս պաշտօնարանը եղած հարցումի մը պատասխանելով ըսաւ թէ՝ Բօրթ-Սայիտի ճամբով, առանց Եգիպտոս հանդիպելու բերուած արմաւները կրնան ընդունուիլ Օսմ. երկիրներու մէջ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ գործերու մասին խորհրդակցութիւններ կատարելու համար յանձնաժողով մը գումարուեցաւ առջի օր Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարար Զիհնի փաշայի նախագահութեամբ։ Այդ յանձնաժողովի անդամներն են Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներն վսեմ. Գարբրիէլ էֆ. Նորատունկեան և Մէհմէտ Ալի էֆ., ինչպէս նաև Հանրօգուտ Շինութեանց Տնօրէն Հայոյ պէյ։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանատան մէջ որ տարի եւս պարսկական դպրոցին ոչքան աշակերտներուն համար արուելիք նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ յունուար 4ին։

ԳԱՍԸՄ-ՓԱՇԱՑԻ մէջ աղբիւրնի պիտի չինուի, կայս. հրամանով, Ֆիրիգիոյի և Թաթավլայի միջեւ գտնուած ջուրէն։ Այս փոխադրութեան համար ելմտական նախարարութիւնը 152,517 ղրուշ պիտի յատկացնէ։

ԱԾՈՒԻԼ.— Քաղաքապետութիւնը Շիլէէն հեռագիր մը ստացած է նուազնող որ 100,000 օխա ածուխ կը սպասէ նաւահանգիստին մէջ, և որին նպաստաւոր ըլլալուն կը սպասուի փոխադրելու համար։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Առանձին եկած լուրեր կ'ըսեն թէ Մէքսիկի իշխանութիւնները պէտք եղածները կատարած են Կրէտէի 40 ընտանիք իսլամ գաղթականներուն պաշտպարումին համար։

Իւրաքանչիւր ընտանիքի պիտի 5 ոսկի և 40 ղրուշ արուած են երկրագործական կենդանիներ և գործիքներ գնելու համար։ Ամէն ընտանիք իրեն բաւական չափ ցորեն և գարի ընդունած է։ Այս բաշխումները առանց Լիկայ մարտ մէկին պիտի գտնուին։

—Առջի օր Վառնայէն Պոլիս հասան 389 և Բէսարաբիայէն ալ 150 իսլամ գաղթականներ։

ՍԿԻՒՏԱՐ-ԳԱՏԸ ԻՐԻՆԴԻ ընկերութեան արտօնութիւնը դրամատէրերու խումբի մը պիտի փոխանցուէր։ Քաղաքապետութիւնը այս լուրը ստուգելու համար թէզգէրէք մը ղրկեց նոյն ընկերութեան։

ԱՄՍԱԿԱՆ.—Ելմտական նախարարութիւնը երէկ սկսաւ մէյմէկ ամսական բաժնել քաղաքային և զինուորական պաշտօնեաներուն։

ՊԱՂՏԱՏԻ վաճառականութեան վերայ տեղին գերման հիւպատոսին հրատարակած մէկ տեղեկագրէն կը տեսնուի որ Իրագի հետ առեւտրական յարաբերութիւն ունեցող եւրոպական երկիրներուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ Անգլիա, ետքը կուգայ Գերմանիա, Ֆրանսա որ գլխաւորաբար և գրեթէ միայն շաքար կը ղրկէ, յետոյ Աւստրիա և Ամերիկա որ շատ անչնչին վիճակ մը ունին։

ՄԱՌՈՒԻՆԵՐԸ.—Ելմտական նախարարութիւնը գրեց ներքին Գործոց նախարարութեան թէ Կայս. Փողերատնցին կողմէ պատրաստուած 5 և 10 փարանց դրամները Օսմ. Պանքային յանձնուած են, և թէ մանրուք դրամներուն չդիմաքարութիւնը դիւրացնելու համար, պէտք է ամսաթղթակներուն և ծախքերուն մէկ մասը ատոնցմով վճարել։ Հետեւաբար կառավարական պաշտօնատունները փոխարէնը վճարելով, կրնան Օսմ. Պանքայէն մանրուք առնել ուղածնուն չափ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը իր կազմած քննութեանց արդիւնքը Բ. Դրան մատոյց՝ այն մենաշնորհին համար որ Խալիտ պէյ ու ընկերները կը խնդրեն՝ 200,000 ոսկի դրամագլուխով ոռոգնաւորական, առեւտրական ու ծխարաբաշխական օսմ. անանուն Ընկերութիւն մը կազմելու համար, որուն կեդրոնը Պոլիս պիտի ըլլայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

3000 ՈՍԿԻԻ ԾԱՆՈՒՈՒԳՆ ԳՈՂ ՄԸ.— Ակէց առաջ մեր մամանուր տեղեկութիւններուն համաձայն գրած էինք թէ, Դալաթիա, Խավեար խանի արմտիքի վաճառական Քամինաքի անուն անձը, քովը գտնուած «ֆոնիշմէնթօ»ները դրամատան մը պահ տալով ահագին գումար մը առած և անյայտ եղած էր։

Այս առա.-փախուստի մասին «Իգտամ» կը գրէ թէ այդ Եօրկի Քամինաքին, ներկայացուցիչն է Սելանիկի ապրիլի Ֆերնանդէզ ծանօթ գործարանին, որու պահանջումին վրայ դատարանը անմիջապէս հրաման մը կարդաց, որովհետեւ, ինչպէս գրած էինք, 3000 ոսկիի չափ գումար մը չորթելով հրապարակէն, առած քալած էր։ Բացը 8-9000 ոսկի կը հաշուի։

ԽԱՌՆԱԿ ՈՃԻՐ.— Ուն Գաբան բնակող Բէմալ և ընկերը Բուրբէթ, ազի գիշեր ժամը 4ին Թափհանէ անգլիացի Անթօնիօի գինետունը երթալով գլուխնին լաւ մը տաքցնելէ ետք, Բէմալ, գինետունին նուագածուներուն Սիսթիսիի և Բալի նկատմամբ անգամանալ լեզու մը գործածել կը սկսի. այս միջոցին Բուրբէթ ալ դաշոյնը քաշելով լամպաները, աթոռները տապալելէ ետք, գինետան «տէզկեռնեարը» ծանի վրայ կը յարձակի։ Ժան զգալով թէ պիտի զարնուի, կը սկսի ընդդիմանալ Բուրբէթի և անոր ձեռքէն դաշոյնը առնելու աշխատած ատեն, կը վիրաւորուի ձախ թեւին վրայէն և կանգնէն։

Ասոր վրայ նուագածու Արիսթիսի, Բալ և Աբսթալ ալ Կռիւի կը սկսին, որու միջոցին Բուրբէթ ձեռքէն և գլխէն ծանրապէս կը վիրաւորուի։ Ոստիկանութիւնը խուզարով կը ձերբակալէ այս կռուարարները և անոնցմէ Աբսթալը կը փնտռէ, որ կրցած էր օձիքը ազատել։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.— Պալէքի մէջ 102 տարեկան Բօյինօս անուն մարդ մը մեռած է վերջերս։ Այս մարդը հաւակառակ իր դար մը տարիքին ամէն օր երկու երեք ժամ ճամբայ կը քալէ եղեր։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Իզմիրէն կը հեռագրեն թէ առջի գիշեր ժամը 10ը քառորդ անցած երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուած է որ 5 ուկէտ երկվայրկեան տեւած է։ Ուրիշ երկու թեթեւ ցնցումներ ալ զգացուած են ետքը։

ԳՈՂԵՐ մասն անցեալ գիշեր Բալեանի Բուլլուքի մէջ սափրիչ Օքալէնի խանութը և կարգ մը առարկաներ տարին քալեցին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ. — Հաֆիզէ անուն թուրք ոպասուհի մը, առջի օրը ինքզինքը արիշէ մը (ասմալքը) կախելով անձնասպան եղաւ Սկիւտար, Մէհմէտ Փաշա փողոցին մէջ։

ՁԻՒՆ եկած է Աքաֆնարի մօտ, ինչպէս նաև Այասընի այլ և այլ կողմերը։

ԵՐԵՒԱԿ ՈՃԻՐ.—Իզմիրի մաքսատան բեռնակիրներէն Խարբութլու Մուսթաֆա, անցածները այցելութիւնը ընդունեց երկու բարեկամներուն, Հիւսէյնի և Ահմէտի, որոնք սկսան խաղտառակութիւններ ընել, Մուսթաֆա խնդրեց որ լռեն. ասոր վրայ Հիւսէյն բարկանալով քաշեց դաշոյնը և յարձակեցաւ Մուսթաֆայի վրայ և զայն վիրաւորեց. իսկ այս վերջինը ուզելով ինքզինքը պաշտպանել, ինքն ալ քաշեց դաշոյնը և մխեց Մէհմէտի կուրծքը, որմէ ետք զէնքը Հիւսէյնի դարձնելով զայն ալ կռնակին վիրաւորեց։

Հիւսէյն և Ահմէտ քանի մը ժամ ետքը մեռան իսկ Մուսթաֆայի կեանքէն յոյս չկայ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

25 Նոյեմ. 1902

Ֆրանս.	3% (3% Français)	68 75
Բէմի	(Tab. Turcs)	246 —
Գոնսոլիա.	(R. Turque D.)	27 50
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	118 50
Պանգ. ՕԹԹ.	(Banque Ott.)	580 —
Ֆրանսվալ	(Transvaal)	124 50

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ներկայութեամբ փոխանորդ Սրբազանին և երկու քահանայ անդամներու։

1.—Աֆիոն Գարահիսարի մէջ յոյն քահանայ մը՝ հայուհի մը յոյն երիտասարդի մը հետ պսակած և դրոյմի խորհուրդը կատարած էր, միանգամայն աղջիկը սպանելով որ այլ եկեղեցին իր հերձուածող դաւանի։ Ժողովն որոշեց յանձնարարել Քէօֆահեայի Առաջնորդարանին հետ բանակցիլ և ստուգել թէ յոյն առաջնորդարանը տեղեկութիւն ունի՞ խնդրէն, թէ ոչ յոյն քահանան գաղտնապէս կատարած է պսակը, և այս մասին մանրամասն տեղեկութիւն հաղորդել։

2. Մանուցուած ըլլալով որ Աղթամարայ վիճակին մէջ բողոքականութիւնը տակաւ տարածում կը գտնէ, որոշուեցաւ աշխարհի ուշադրութիւն հրաւիրել Վանայ առաջն։ Տեղապահ Սրբազանին և Աղթամարայ կաթող. Տեղապահ Արսէն վրդ.ին։

ԺՈՂՈՎԸ գոհութեամբ տեղեկացաւ թէ Աժտէրեան Գարեգին Ագէրայ ղրկուած է։

4. Արզրնի Մասէնի բարձրահայեաց Ս. Աստուածածնի վանքի հոգաբարձութիւնը Գալփաքճեան Տ. Եղնիկ Ծ. վարդապետի հան ունեցած անցեալ պաշտօնավարութեան մասին աննպաստ տեղեկութիւն հաղորդած ըլլալով, Ժողովը նկատելով որ Խառն Ժողովոյ մէջ արդէն քննուած է այն, խնդիրը փակուած նկատեց։

5. Կեսարիոյ Նէվշէհիր գիւղի Տ. Ազարեայ քահանան գրով մը խնդրած է որ իրեն ուրիշ մը պաշտօն տրուի։ Ժողովը որոշեց գրել թէ պէտք է ուղղակի դիմէ վիճակին թեմական առաջնորդին։

6. Տիկին Իսկուհի Փափազեան խաչելութեան պատկեր մը նուիրած էր Մաքրիգիւղի եկեղեցւոյ։ Ժողովը ինչ ինչ թերութիւններ նշմարելով չարտօնեց անոր օծումը։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

ՊԱԼԸՔԷՍԷՐԻ մէջ տեղին Տ. Նշան քահանային անփութութեան պատճառաւ մէկ քանի հայ տուներ բողոքականութեան յարած ըլլալով, գաւառային Վարչութիւնը տեղեկագրած էր Պատրիարքարան։ Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ յանձնարարուեցաւ Պալըքէսէրի առաջնորդական Փոխանորդին, գործը քննել և տեղեկագրել Պատրիարքարան,

ԹՈՌԱՏԻ ամուսնական խնդրոյ մասին Տ. Գնել վրդ. Գալէմքեարեան Պատրիարքական յանձնարարութեամբ եղէկ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանը եթալով հարկ եղած բանակցութիւնները կատարեց և իր տեղեկագիրը մատոյց Ս. Պատրիարք Հօր։ Տ. Գնել վրդ. գոհացուցիչ պատասխան մը ստացած է Տ. Իմմանուէլեան Պատրիարքէն։ Տեղեկագիրը յանձնուեցաւ Կրօն. Ժողովոյ ուշադրութեան։

ԱՅԾԵԼՈՒԹԻՒՆ. —Տ. Բարթողիմէոս արքեպս. Զմմէեան և Մամիկոնեան Արբահամ եպս. ինչպէս նաև հայ հռոմէականներու Խարբերդի առաջնորդ Իսրայէլեան եպս. կիրակի օր այցելութիւն տուին կայս. պալատին Թարգման և Պոլսոյ քաղաքական հարաբերութեան պետ Թաքիպ զաէֆ Ապտիւլ Քերիմ բաշայի։

ՄՇՈՑ Ս. Կարապետի վանքի վանահայրական Փոխանորդ Տ. Վարդան վրդ. Մուշ գացած է վանքապատկան գործերու և որքերու ձմեռնային պարենաւորման պատրաստութեանց ուհայթայթման համար։

ՄՇՈՑ Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Խոսրով Ծ. վրդ. որ Պուլանդ այցելութեան և հոգեւոր մխիթարութեան գացած էր, դեռ չէ վերադարձած Մուշ։ Պուլանդի թեմին մէջ կը պատմուի, որ ասորիական կրօնական զեղծումներ եղած են ուվկը չարունակուին, մանաւանդ ամուսնական մանուածապատ ու կնճռոտ խնդիրներ. արդէն այդ թեմը Մշոյ առաջնորդութեան ամենավատթար ու անկեալ բարոյականի վիճակ ունեցող հայմանքն է. յուսալի է որ Պատրիարքական Փոխանորդի ներկայութիւնը բաւական ապաւորութիւն գործէ։

ԱՐՄԱՇՈՒ նորընծաներէն՝ Տ. Ղեւոնդ վրդապետ Դուրեան, անցեալ կիրակի օր գանտիլլի Երկոտասան Առաքելոց եկեղեցին հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատուցանելով, օրուան ծանին առթիւ գեղեցիկ քարոզ մը խօսած և մխիթարած է գիւղին ժողովուրդը։ Ցեսոյ, հոգեհանդէսեան պաշտօն կատարած է համաւաւոր Զէյնէք Պօղոս Աւետարարկաւագին՝ Տիկին Սօֆիա Բերեսդէեան անուն աղջկանը հոգւոյն համար, որուն մահուան քսան եւ հինգ տարի առաջուցին էր։

ՏԷՐ-ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Տ. Կարապետ վարդապետ՝ առջի օրը Եալովայէն Մայրաքաղաքս եկաւ։ Երուսաղեմատունը կը մնայ առ այժմ անպաշտօն կերպով, տրամադիր ըլլալով ընդունիլ որ և իցէ գաւառական պաշտօն մը, եթէ յանձնուի կեդր. Վարչութեան կողմանէ։

ԿԸ ԼՍԵՆԻ ԹԷ Ս. Պատրիարքի անձնական քարտուղար Տ. Գնել Ծ. Վրդ։ Գալէմքեարեան, Քղիի Առաջնորդական պաշտօնէն հրամարելու արամադիր է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՑԷՆ կը գրեն նայեմբ. 8ին.

«Տէսունէէն (Վսեմ. Աբբահայ փաշա Բարթողին ազգական Գիւղն է) Ն. Բ. Խաֆին շրջակաները առատան ժամը 8. 12 ին հասնելով՝ յամրացուցեր է ընթացքը նոյն գիւղի կայարանին առջեւ։ որ, ի պատիւ Ն. Բարձրութեան և մասնաւոր խնամքովը Վսեմ. Աբբահամ փաշա Բարթողի, շքեղօրէն դրօշազարդուած էր։ Գեղին մեծամեծ կառավարական պաշտօնեաներու և Հայ մատուռին սպասաւորք բարեբռնած և սպասած են հոն ու արժանացած Բարձր. Խաֆին բարեւներուն։»

ԲԱՐԻԶԱԲՆԱԿ ծանօթ ազգանուագործներէն Ռաֆիկ էֆ. Մարկոսեան Մայրաքաղաքս եկած է։

ԳԱՏՐԻՒՒԻՆ քարոզիչ Տ. Աղան Ծ. վարդապետ Արծրունի, երբ իր պաշտօնատեղին ուղեւորի, գաւառ գիւղերի մտադիր են իրենց քարոզիչ խնդրելու Բարձրատիճան հմուտ եկեղեցական մը, որ միայն քարոզիչ է ոչ միայն իր ներհուն հմտութեամբն ու լեզուագիտութեամբը, այլ իր անբասիր վարքն ու լուրջ կենցաղագիտութեամբը։

ՄԱՑՐ-ԵՂԵՌԵՑԻՈՑ նորոգութեան առթիւ կեդրոնական ջահի մը կարեւորութիւնը չնչտուած է։ Արդէն եղած մեծ ջահը՝ Պէզճեան Ցարութիւն Ամիրայէն յիշատակ մնացածներէն է, և բաւական հինցած։ Ուստի, նոր եկեղեցւոյն համար նոր մեծ ու փառաւոր ջահի մը պէտքը զգալի եղած է։ Այս ջահն ալ—որ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն Մարկոսեան էֆէնտիի կողմէ նուիրուած մեծ ջահէն աւելի մեծ պիտի ըլլայ,— ատանցմած է նուիրել Մայր-եկեղեցիին վերանորոգող բարերար Սմբատեան էֆէնտին։

ԲԱՐԻԶԷՆ ՆԱՄԱԿ

ՊԱՏՍԱՍԽՍ.

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՄԱՆԶԵՍԴՐԻ ԱՐԹՈՅԻՆ

«Արեւելք»ի 5088 թիւին մէջ գրած նամակնիդ կարդացի։ Ինչպէս որ կը գանտիլ «Բիւզանդիոն»ի 1834 թիւին մէջ «Անցորդ» ստորագրութեամբ հրատարակուած յօդուածին մէջ կարդ մը բաներուն մէկիկ մէկիկ հարկ եղած պատասխաններ տալ. ես ալ ձեզմէ աւելի գիտակցութեամբ ճշգրիտ և մանաւանդ անսխալ պատասխաններ պիտի տամ։

Ես վեց տարիէն աւելի է որ Բարիզ կը գտնուիմ, սկիզբները ոչ Գէորգ եպիսկ. կար և ոչ ալ Տ. Վռամշապուհ քհնյ։ Արդարեւ Գէորգ եպիսկ. Եւրոպոյ ընդհանուր այցելու հոգեւոր հովիւ եղաւ Ս. Հայրապետին կոնդակով. Բարիզի գաղթականութիւնը ընդունեց, սակայն Տ. Վռամշապուհ քհնյ. տեղւոյս գաղթականութեան փափաքով կանչուեցաւ, այս վերջինը գժգոհութիւն չունէր Գասը-Գիւղցիներէն և ոչ ալ փոխադարձաբար։ Տ. Վռամշապուհ քհնյ. գաղթականութեանս կրօնաւորութիւնը արծարծեց և վառ պահեց, մինչդեռ Գէորգ եպիսկ. ինչ ըրաւ։ Ընդհակառակը իր կոյր նախանձով ուզեց Աստուածահաճոյ քհնյ.ին պատիւը արատաւորել, սակայն չյաջողեցաւ և չպիտի կրնայ յաջողիլ։

Գէորգ եպս. Տ. Թադէոս քահանայ Փափազեանը փիլոնազուրկ չէրաւ որ, յետոյ անոր իրաւունք ունենար պատարագ ընել տալ. սակայն անցեալին մէջ անոր հետ ունեցած հակառակութիւնը չարաչար գործածեց։

Մենք ալ, առանց ուրիշին խորհուրդ հարցնելու. Ձեր մնայուն հոգեւոր հովիւին արժանիքը կը ճանչնանք։

Այո՛, Տ. Վռամշապուհ քահանա խոնարհութեամբ և հեզութեամբ կը տանի ամէն բան, արդէն նոր և թարմ օրինակը աչքերնուս առջեւ է, այսինքն տեղւոյս եկեղեցիին հիմնարկութեան օծումը որ կէս ժամուան մէջ կատարուեցաւ և յետոյ Ս. Հայրապետին կոնդակը կարդացնել չտուաւ Գէորգ եպիսկ. մինչեւ այսօր (երկու ամիսն անցաւ կոնդակին հասնելն) են.

Աւելի մանրամասնութեան չեմ մտներ, բայց կրնա՞ք ինձ բացատրել թէ Գէորգ եպիսկ. որ չորս տարիէ ի վեր Եւրոպոյ այցելու հովիւ կոչուած է, արդեօք Եւրոպա ըսելով Մարսիլիա Բարիզ և Մանչէսթր միայն հասկնալու է, մնասնդ Մարսիլիա՞։

Ասկէ զատ եթէ Գէորգ եպիսկ. Մանչէսթրի մէջ ալ բաներ այն ընթացքը ինչ որ ունեցաւ Բարիզի մէջ, Մանչէսթրի գաղթականութիւնը առանց ուրիշին խորհուրդ հարցնելու չատանց զինքը պաշտօնանկ ըրած էր. Տ. Զուլայեցի քհն. աչքերնուս առջեւ է։ Մանչէսթրի «Իւբէր Պուլ Սթրիթին մէջ Հայ. եկեղեցւոյ քահանան։

Հոս տեղի Հոգաբարձութիւնը աչք գոցոյ է և Մանչէսթրինին պէս չէ. բայց մենք թղթակիցներս պատրաստ ենք օրը օրին խղճմտօրէն ճերմակը ճերմակ և սեւը սեւ ցոյց տալ ընդհանրութեան։

Ներիսկ կը ղրկեմ երկու լուսանկար, Բարիզի մատուռին հիմնարկէքին ժամանակ քաշուած, ուր կը տեսնուի թէ Գէորգ եպսկ. առանց չաթալթագի է, հակառակ մեր եկեղեցական օրէնքին տրամադրութիւններուն։

* *

Անցած շաբթու Տ. Վրամշապուհ քհնյ. կեսարացի սպանուած կարապետ Գալպճեանի թաղման հանդէսը կատարեց։ ԹՂԹԱԿԻՑ

Բարիզ, 21 Նոյ. 1902

Ծ. ԽՄԲ. Ստացած ենք լուսանկարները ուր կը տեսնուի թէ Գէորգ եպիսկ. իրաւունքէ առանց չաթալթագի է և միայն վեղար մը կը կրէ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԼԱՏՈՅԻ ՄԷՋ

Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան էֆ.ի աղջկան Օրիորդ Մելինէի՝ Սուչովայի Ազգպետ Միքայէլ ֆօն Բրանքուլի զաւակին Ազգպետ Ստեփանոս Բրանքուլի հետ նշանախօսութիւնը երէկ կատարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ, ներկայութեամբ Տ. Մկրտեան Ա. քհն.ի և երկու կողմի ազգականներու և բարեկամներու։ Ս. Պատրիարքը Ղալաթիա նպաստից Ցանձնաժողովին նախագահելուն առթիւ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ և Փոխանորդ Սրբազանը օրհնեց նշանը երջանիկ կեանք և բարեբաստիկ ամուսնութիւն մաղթելով երկու խօսեցեալներուն։

Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան էֆ. հանրածանօթ դէմք մըն է արդէն մայրաքաղաքիս մէջ և իր ազնիւ աղջկան տուած է բաղմակողմանի դաստիարակութիւն մը, արժանի իր բարձր դիրքին և ազնուատոհմ ընտանիքին։

Նոյնպէս Ազգպետ Միքայէլ ֆօն Բրանքուլ պետն է Սուչովայի մէջ, հանրածանօթ գերդաստանի մը և իր որդին Ազգպետ Ստեփանոս Բրանքուլ, բարձր զարգացման տէր անձնաւորութիւն մըն է, և կարեւոր ու պատուաբեր պաշտօն մը ունի Աւստրիական պետական գործերուն մէջ։ Այս երկու ընտանիքներու բարեդէպ խնամութիւնը խնդակցութեամբ կը համակէ Խորասանճեան և Բրանքուլ ընտանեաց ազգականները և բարեկամները։

Պսակադրութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ վաղը, հինգշաբթի, Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԵ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ. ամիսն ազ. գաբ.	29—36½
» » էն եիւքէք	29—37
» » էն աշաղը	29—31
Բուսմէլի չքմէն. ազչմ գրնա.	116—
» » էն եիւքէք	116—⅓
» » էն աշաղը	114—¾

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Բէժի ազատինը Օս. վր.	—
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	5—55
Ժուրնանս	1—35
Օպլիկասիոն Թրամվայ	497—
Ասիւրանս	3—80
Գոբբոբասիոն	0—07
Գումէրսիալ	0—09
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիւիբանէն	264—
Լաբիսա	73—
Պանգ Նասիոնալ սը կրէգ	419—
Թրանսվալ	125—
Բրիմիրմ Թանվիլաթը	490—
Անտաօլը չբմ ազատինը	11—35

ԱԳՈՂԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրաւը 100 ղր. տան	ղր. բր.
Պէյլալ մէճիտիյէ ֆարգը	108—01
Մէթալիք	102—25
Ինկիլիզ լիրաւը	110—05
Ֆրանսզը ալթունը	87—20
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—60

Է ՎՐՕՒԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 23 Նոյեմբեր	
Ինկ. էսնամը Ինկ. լիրաւը	92—93
Օսմ. » գաբանաը	27—25
» » Բ	30—25
» » Գ	54—25
Օսմանլը Պանգասը	13—25
Մըսրիտսայ. մութթահիրաէ	107—
Գուլկար իսթիգրազը	92—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25—33½
Թրանսվալ	4—87
Շարթրէթ	3—
Պէրլին 23 Նոյ.	
Բուսմէլի չքմէնաբֆ. (մարգ)	120—20
Լօնտրա իւզերինէ գամպիո	20—260
—	
Վիէննա 23 Նոյեմ.	
Լօնտրա իւզերինէ գամպիո	239—20
Բուսմէլի չքմէնաբֆերի ֆր.	111—
Օսմանլը Բէժի ազատինը	329 —
Բարիզ 23 Նոյեմ.	
Ֆրնս էսկ. 3%ֆր.	98- 92
Եէնի Օսմ. էսնամը գաբանաը	27- 55
Բուսմէլի չքմէնաբիֆերի	118 -
Իթալիա էսնամը	103 - 20
Բռիտրիթ Թիւրք	495 —
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթոման	556 —
Սբանեօլ	83—57
Թրանսվալ	123—50
Լէժիսլատիւ իւնիֆիէ	108—85
Զարթրէթ	77—
ԳԱՄԳԻՕ	
Լօնտրա	109—32
Բարիզ 3 այ վասէլի	22—87
Ֆիորէն Մանտա	21—79

«ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի ՏՊԱՐԱՆԷՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ Հայերէն թարգմանութեամբ

Կը ծախուի Պապը Ալի Ճատաէթի «Իգտամ» և «Մանզումէ» ապարանները։ Կից (Վաթան) գրատան մէջ թիւ 38։

Գին 40 փարայ
Գաւառներու համար 60 փր.
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԱՆՀԱՏԻ

)(53)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐՔԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՔԱՍԻՄ

ՍՐՏԻ ԽՈՐԵՐԻՆ ԽՕՍՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱՆ

Դ. Բայց Սողոմոն՝ — իբր կատարեալ մեռած՝ աշխարհի ու անձնական հաճոյքներու սիրոյը — ինքզինք պատուոյ կշտամբանքով խիստ քաստեցի յիշատակարանը ունի իր դարձին (Ժողովողի գիրքը), որուն եթէ իմաստը նկատողութեան առնուի սանդարեմիրը կը հակցուի —ինչ որ քահանայից մատեաններն ու Սիլոնացի Աբիսի գիրքն ալ կը պատմեն—. ասոր մէջ (Ժողովող) իր սխալ ընթացքը արտասուելի կերպով կը բացատրէ (հետեւեալ կերպով)։ Զուր ջանք. անօգուտ վաստակ. անմիտ հետեւում. անչահ արշաւանք. անհատատ աշխատանք. սխալ իմաստ. ոչնչութեան շրջան. բամբասելի արդիւնք. անյարմար դէպք. պարապ սերմ. ուռզի վրայ հիմնուելով փլած շէնք. ուրուեւլու ենթակայ ատացուածք. քամահրելի ատժանմունք. իր անձին դէմ կռիւ. իր հոգիին դէմ դատ. պարապ աշխատութենէ թափուած քրտինք, մնասակար փափաք. կորստեան հետք, սխալ ճամբայ. կործանող կրթութիւն. մոլորեցնող խաբող վարժութիւն. միչտ սխալական տեսութիւն. անսօթի պշրանք. պոռնիկի ձեւ կերպարանք. ախտ բորբոքող նիթ. դժնդակ տեսքով գոյն, տխրատեսիլ գեղեցկութիւն. թանձրամած ծուխ. ցնդող շոգի. դիւրաւ յափշտակուելիք ապրանք. քակտուելիք տաղաւար. փուռ աղաղակ. առանց պաճառի ծաղր. արհամարհելի ասպարէզ. անձը ծախող գիր (կամ գերի) սատկեցնող հնարք. անսատուած մտածումներ, ատայօդ պատմութիւն. զայրացնող զրոյցք. պարաւանքի խծբծում. խելագարութեան խնդիր. ամօթի ցոյց. խայտառակութեան յայտնութիւն. ապազային օրինակ. ապաշխարութեան գործ. խեռ անառակութեան պատմութիւն. անհոգ ծոյլերու օրինակ. ծածկուած խորխորատ. խաւարային որս. մահագուշակ վիհ, անյատակ անդունդ. սպանողներու ուղեկցութիւն. յիմարութեան բարբանջանք. դարանի կեցածներու տեղ. խարխուլ տուն. սարսած շէնք. խախտած կամուրջ. վաղանցիկ երեւոյթ. խաբող շողոքորթ. վայրագ մանիկ. Բարձրեալին դէմ հակառակութիւն։ Ասքերու այս ամէն մասերը խոստովանութեան կանոնով ամէնուն սրտին մէջ կանուխէն սերմանեց Ժողովողը որ դարձի եկողներուն զղջումի կանոնը դրաւ. որպէս զի ոնէ մարդ չպարծի ու բամբասանքի նետերով զինուելով անձը ու ընկերը չխոցոտէ. որովհետեւ կասպչտ է (ատատուածապաշտութեան) քաղաքով ծածկուածը որ միակ արտաքին երեւոյթը ունի ու ստեղծողին անախորժ եղծածները կը կատարէ։

Ե. Ուրեմն այն (Սողոմոն) որ ո՛չ այնչափ մեղանչեց, որչափ զղջաց. Թող չպախարակի իսպառ. այլ բարութեամբ Թող յիշուի այն մարդը, իբրեւ յուսադրութեան հիմը Տիրոջ ոտքը դիմողներուն, երբ հոգւովը այցելութեան ելաւ, անբաժանելի աստուածութեամբը կեանք չնորհելու հոն խոստովանողներուն. ինչ որ մեռելները առանց տարակոյսի, աւետեցին մեզ՝ կենդանիներուս։ Անոր հետ կը մաղթեմ ես մեղաւորս ալ որուն թէեւ իմաստութիւնը չհասաւ, բայց մեղքերուն հաղորդակից ըլլալով կը պաղատիմ Քեզ որ բարեբանեալ մեծ ես. իմ գրած նուազ խօսքերս երջանիկին հանճարեղութեամբը լրացո՛ւր. ներկայ խնդրուածներս Թող միանան՝ բարդաւած և խիստ ապաշխարող արքային աղերսներուն հետ ու յարգ ատանան. հայցուածներս թո՛ղ ընդունուին աղօթքներուն հետ քեզմէ ընտրուած վեհ արքայորդւոյն զոր Միածնիդ օրինակ ցոյց տուիր։ Անոր (Սողոմոնի) արեան կցորդութենէն (ատրունդէն) Քու Փառակիցդ ճաշակեցինք. փրկութիւն տո՛ւր Քու ծառայիդ ո՛վ ամէն բանի հնարը գտնո՛ղ, զօրե՛ղ, ահաւոր. անքաւելի մեղքերը ջնջելով Ստեղծողի փառքդ ճանեցուր։ Ողորմութեան արժանացողներուն հետ, բարի խորհուրդներուն յիշատակովը զայն ալ նորոգէ՝ որ եկեղեցւոյ կանկին՝ լուսազարդ մատեանին (Աստուածաշունչ) մէջ գրած ամենահամեղ, ախորժաճաշակ և բազմապաճոյճ առակներով Քու Աստուածութիւնդ քարոզեց ու բարութեան հետք ընծայեց խոստովանութեամբ Քեզ մօտենալու համար, ո՛վ Հայր։ Որովհետեւ անոր խօսքերուն նայելով կը հասկցուի թէ, ողորմութենէդ չատ հեռու պիտի չմնար եթէ անյուսութեան կաթուածը չիյնար սրտին իղձերուն եռանդին մէջ, որ զղջումի փութացումը քիչ մը կասեցուց։

Զ. Արդ, յիշելով Քու մտքէ վեր բարեմասնութիւններդ. ողջունէ՛ գթութիւնդ, որով չատ դարերէ ի վեր բամբասանքի քարկոծութեամբ ընդառաջուածը երանութեան վերարժանացո՛ւր. որ առատահոս արցունքներու հեղեղով խրախճանութեան ապարանքին յատակը աղղելով, սատակակիր ապաշխարանքովը ու խղճալի հոգիին հեծանքներովը գերազանցեց հօրը ապաշխարութիւնը, որուն արցունքները երկայնամիտ ներողութեամբ միացնելով խառնես Քու Բանիդ (Միածնիդ) աչքէն հոսած արցունքներուն, ո՛վ Գթած. Ան՝ որ մեր մարմինը իւրացուց ու մեր բնութիւնը կրեց. և փառաբանութիւնը այն (ՀԱ. գլ.) Սաղմոսին որ անյարմար կը թուի անորը (Սողոմոնի) կարծել, Դուն էակից որդւոյդ փառքին դարձնելով, անիկայ ալ քաղցրութեամբ ապրեցուր ժողովուրդին աղքատներուն հետ։ Բարեշնորհ պուէտ մը (Նիւանցին) կարգահատեր Սողոմոնի վրայ. կատարեալ վարձք կը սեպէր իրեն, կենդանի մէկու մը պէս, աղօթակից, ձայնակից ըլլալ անոր ու Քեզ աղաչել անոր փրկութեանը համար, ինչ որ յոյսդ խօսքը կը ցուցնէ։ Որովհետեւ անորմէ ստեղծուած Աստացին (Ծորին) բազմանրաշ, մարգարէական պատմագրութիւնը —որ Աստուածութիւնը կ'արդարացնէ— Սողոմոնը ողորմութեան արժանացած կը սեպէ, որուն համար պարտաւորելի չէ աղօթելը, որչափ չարախօսելը անոր նկատմամբ։

(Շարունակելի)

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԹԻՐԴԱՄԸ (113)

ՄԻԽԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍԹԱՐԸ

ՄԻԽԷԼԼԻՏՅԻ

ԲՈՒԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

ԵԱՐԼ ՏԷ ՊՈՆՎԻԼ

Մ. Լոնդրէ.—Պաշ իւսթիւնէ մատամ, թէքմիլ իատիամը ունութմագ իչուն արզուլէրինիզի եալնըզ) սէօյլէմէք իգթիզա իտէր։

Մատամ Մարիոն էլինի խնթիւսրա ուզաթաը օ տա բաեթելէ էօրաիւ։

Մ. Բէրնօլէն.—Տօսթում, սիզէ պուիւնվանը վէրմէքլիեիմէ միւսատէ պուեուրուեօրսունզը տէյլը մի, սիզի գօրագուլարը մզգա իչթիրաք իթմէք իսթէմէզ իսէք տէ, մատամ քի պու գատար մէրագ մէրագ մէրագ իտիեօրսունզը պէնտէ սիզէ հէբսինի սէօյլէրիմ։

Պու անտէ իչէրուեէ պիր ուշագ կիրէրէք, միւսթանթԹԳԸն լագըրաբսը-նը եարը պըրագտը։

Մ. Լոնդրէ սապրսըզճա.

—Նէ՞ վար։

Ուշագ.—Գոնթ հաղրէթլէրի, մատամազէլ վէ հանըմլար սալօնլարա չգամագ իւզրէ օլտուգլարընը պիլտիրիեօրլար։

Լոնդրէ.— Բէք էյի, կելիրիմ։

Մ. Բէրնօլէն մատամ Մարիոնա գօլունը արզ իտիպ իսթիեարա թագրիպլէ.

—Էկէր մէրագ պուեուրուեօր իսէնիզ, ըէգիագաթըմզը գապուլ իտինիզ եօլտա մէրագընըզը հէլլ իտերիզ։

Բէրնօլէնին սուարէլերի քէսպը չէօհրէթ իթթիհինտէն, օթէլին սալօնլարը բէք գալապալըգ իտի. կէնա, կիւզել, զէնկին վար իսէ պու սուարէյտէ մէվճուա իտիլէր։

Գոնթ ը Լոնդրէ վէ Թօրնու միւսաֆիրլերի աղբրլատգտա իտիլէր, Ալիս բէք քէյֆլի կէօրիւնմէյէ սայ իտէր իտի իսէ տէ, տըգգաթլա եիւզինէ պագան պիր քիմսէ եէս վէ քէատր ալէմմէթլերինի կէօրէպիլիր իտի։ Եանընտա օլան մատամ Մարիոն օթէլին սուարէլերինտէ պիրինճի տէֆա օլարագ պուլունտուղունտան, կիւզելլիեի ճիհէթիլլէ հէր քէս քէնտինի կէօսթերիր իտի։

Վալտա պաշանմըշը քի, մարքի Շարլ ը Պոնվիլ տէ օրթատա չըգը։

Սէրտէրէ հէրիֆ մատամազէլ ը լոնդրիրէեէ իթթիհի մուամէլէտէն սրգըլմատարագ եինէ օթէլէ կիրմէյէ ճէսարէթ իթմիշ իտի. մարքի կէնճ գըզը գօրգագլըզընտան թէմամբլա էմին օլուպ, մէհանէլերինտէ թէաթի իտէն մուհավերէտի կիզլէմիշ պիր զանն իտէր իտի։

Տէլիգանը բէք նէշէլի կէօրիւնիւպ սանքի մատամազէլ ը լոնդրիրէ իլէ արալարընտա (մուհիմմ վէ պու անտէ մահճուպիեէթի մուճիպ օլմագ պիր վգատանըն խաթրընտա էսէրի պիլէ օլմատըզընը տեան իթմէքտէ իտի։)

Ալիս պունը կէօրտիւեի կիպի վիճուտինի պիր բաշէ իսթիլա իտիպ, մէնճինէ բէք կիւճ ֆմուվաֆիզգ օլապիտի. մարքի իսէ մէրգումէեէ սազրու իլերլեեուպ էօնիւնտէ տուրտու, վէ հազին պիր սէպէլ տէտի քի.

—Միւսատտէ պուեուրուբ իսէնիզ սիզէ արզը խիլու...

Տէր իքէն, պու արալըգ Ալիսին եանընա Մ. ը Շարլ կէլուպ գըզճըզազը սրգընթըտան գուրթարմըշ իտի,

Մ. ը Շարլ.— Վա՛յ միւսիւ լը մարքի ը Պոնվիլ։

Տէլիգանը էլինի ուզատարագ,

—Ազիզիմ տօքթօր, տէտի։

Տը Շարլ պիր գաշ սանիէ թէրէտատիւտէն սօնրա, Շարլըն էլինի սրգաբ։

Տօքթօր.— Հավատիատէն խապերինիզ վա՞ր մը. լոնդրէ մատամազէլ Ալիսի սէրպէսթ պըրագալը, զաթէն էթրաֆընը պիր չօգ տաշրգ իհտիա իթմիշ։

Տէեիպ, մարքինին գօլունտան թութուպ օրտան չէքտի կէօթիւրտի։

Ալիս Նարլըն կիթտիեինի կէօրմէսի իլէ իւզերինտէն տաղրբ պիր եիւք գալտըրբլըը զանն իթտի։

Մարքի իսէ քէնտիսինի սիւրիւքլէնմէեէ պըրագուպ, պու հարէքէթին քէնտինէ մուճիպ օլտուղը նախօյնուտեեթի պէլլի իթմէեէ ճէսարէթ իսէմէտի։

Շարլըն Ալիս իլէ իթտիեի մանուտ մուհավերէտէն սօնրա, պու օթէլէ կիրմէեէ ճէսարէթ իտիլի տէ բէք պէօեիւք պիր սէպէպ օլմալը տըր. զէնկին գըզ իլէ պիր մուհավերէ, լոքին էն մուհիմմ պիր մուհավերէ տտա իթմէք իգթիզա իտիեօրտը։ Տօքթօրտան եագտեը սրեըրմագ լազըմ կէլտիեի կիպի տըգգաթընը ճէլպ իթմէմէք իչուն տա իթտիեի թէքլիֆէ մուխալիֆէթ իթմէմէք լազըմ իտի։

—Շարլ.— Հա՞նկի հէվատիատէն պահս իտէճէքտինիզ։

Տօքթօր.— Նասը՞լ, տօսթունուզընը թատիլէեի սիպիլինտէն խապերինիզ եօ՞ղ մը։

Տէլիգանը վիճուտինէ եաբլան լէրզէեի չապճագ մէնն իտէրէք, սիմատընտա մէսէրրէթ վէ չակընլըգ ալէմէթի ըզնար իտիպ, տօքթօրտան պաշգա պիրի օլտա իտի, պատթապիլէճէք պիր սուրէթտէ պաղբրտագ.

—Ամա՞ն, նէ՞, սահի՞ մի, ա՞հ Մագսիմճիեիմ, հագգաթ չիմտի բէք մէսուտում։

Տը Շարլ պիր գաշ սանիէ Շարլըն եիւզինէ տըգգաթլա պագուպ, պատէհու ճամպպ պիր սէսլէ տէտի քի.

—Շիւպհէ եօգ, տէրէճէի մէսէրրէթինիզի անլարըմ. թէմամբլա խօշնուտ օլաճաղընըզը տտ զանն իտէրիմ. չունքի զալիպա տօսթունըզ պուագչամ պալօմըզ տտ պուլունճագ տըր։

Մարքի քէնտինի թուԹամտարագ.

—Զանն իտէ՞րմիսինիզ։

Մ. ը Շարլ տէլիգանլըեա տտա զիեատէ տըգգաթլա պագարագ.

—Էվէթ, տէտի։

(Տէվամ)

ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Հարսնիքներու փայը աւելցնող եթէ զարդեր մը կան, անոնք ալ մոմերն են որոնք եթէ գեղեցիկ կերպով կապուած չեն, չեն կրնար տալ այն եֆէն, որուն ամէնքս ալ կը սպասենք։

Ահա նպատակին կատարեալ գոհացում կուտայ Նշան Չամիչեան վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ, մեծ խնամով և տեսակի ճոխութեամբ կը պատրաստուին նաև վերոյիշեալ նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի, ժամն գիներով, հարսի կրաւնդ, լեմոնեայ ծաղիկի քօղք և հարսնութեան հագուստներ։

Կը հրաւիրուին ուրեմն ճաշակի տէր անձերը, այցելել անգամ մը Նշան Չամիչեան վաճառատունը, իրենց փափաքին գոհացում գտնելու համար ամէն տեսակէտով։

Դիմեցէ՛ք ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻՆ
86, Գամանդօ խան, Սթամպուլ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

ՕՐԱՑՈՅՑ

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ

1903

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ սոյն ԸՆԴԱՐԶԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑԸ, որ երկարամեայ կանոնաւոր հրատարակութեամբ հաստատուն համբաւ մը ունի, յառաջիկայ տարուան համար ի լոյս ընծայուած է շա՛տ աւելի ճոխ բովանդակութեամբ մը որ ամէն կարգի ընթերցողներու համար օգտակար ու շահեկան կը դարձնէ զայն։ Գին 3 ղրշ.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑԻՆ ՀԱՄԱՌՕՏՆ ալ հրատարակուած է վիճակագրական կարեւոր ծանօթութիւններով։ Գին 1 ղրշ.

Վաճառման կեդրոնատեղի, Ե. ՄԱՏԹԻՈՍԵԱՆ թղթավաճառանոցը, Ֆինճանճըար եօգուշը, Կ. Պոլիս։

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳՈԸ ԷԲՐԷՄ

Կէօսեիս Նէզիէլէրիյէ միզամ, էօքսիւրիւքլէր վէ նէֆէս տարլըզընա գարչը վէ եէնի պաշլամըշ վէրէմին թէսավիսինտ թէէսիրաթը չիֆա պախշաը հասէպիյէ մէմիէքէթիմիզ սերամէտան աթըպպահ հազիգէսինին էքսէրիա թագտիր վէ թահսինինի վէ մէճլիսի թըպպիեէ վէ Սըհհիեէի ուժուրմիեէնին թաստիգինի իհրազ էյլէմիշ տիր։

Ուժուր տէբօ վէ էճզախանէլէրտէ պուլունը։ Թաշրատան սիբարշ վուգուրնտա եէնի ճամիի չէրիֆ մէրհիվէնլէրի գարշուսընտա Բեազիմ պէյին էճզա տէքսուսնա միւրաճաաթ օլունմալը տըր։ 32—9

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՐԿՈՐ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

Բնական, Բաղաքական և Տեղագրական ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս Տարր. դասընթացքի Ա. և Բ. Տարիներու

Համաձայն կրթական ծրագրի Ուսումն. Խորհրդոյ

Գին 100 փարայ

Կեդրոնատեղի Պէրպէրեան Տպարան

Տէր և Տնօրէն ՌՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍՍԷՐԵԱՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ

Խօսելու, Կարդալու եւ Գրելու ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

METHODE PRATIQUE
De Langage
de lecture et d'écriture

Եթէ այս նոր հեղինակութեան չնորհիւ գ. Գաղղիերէն լեզուն չսովորիք, ուրիշ մէջոցի մի՛ դիմէք. ապահովապէս ընդունակութիւն չունիք. որովհետեւ այնչափ ԴԻՒՐՈՒՍՈՅՑ և ԲՆԱԿԱՆ մէթոտ մը հետեւած է այս գրքին հեղինակը որ, ամէնէն կուլ աղուն կամ մոռացկոտ մարդն իսկ առանց յոգնելու և առանց զգալու ինքնաբերաբար կը յառաջանայ գաղղիերէնի մէջ և օր մ'ալ կը տեսնէ որ ամէն բան կրնայ խօսիլ նոյն լեզուով ամէն գրուած կը հասկնայ և ամէն բան կը գրէ անսխալ օս քերականական ճշդութեամբ։

Մինչեւ հիմա այսչափ գործնական դասագիրք մը չէ հրատարակուած, ո՛ւմեր մէջ և ո՛չ ալ օտար լեզուներու մէջ. ԳԻՐՔ չէ ասիկա, ՓՈՐՁ ԴԱՍԱՏՈՒ մ'է որմէ կրնայ գաղղիերէն սովրիլ թէ՛ դպրոցական աղան և թէ՛ գործի տէր անձը։

Գինն անհաւատալի կերպով ածան

3 ՂՐՈՒՇ

Դպրոցներու և մեծաքանակ գնողներու ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ

Կը ծախուի «Մանզումէ»ի խմբագրատունը և խմբագրատան դրան կից ՎԱԹԱՆ դրատունը։

Գաւառներէ պէտք է 20 փարա աւելի ղրկել։

ՏԷՂ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆՈԳԷՏ ԲԱՐՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՑԵՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գասթէմունիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէյօլը Բարմագ գաբու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մի՛նչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու պահակնոցին դիմացը, Քիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դրամնէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որպէսզի ալ հինցած ըլլան ատանք։ Ուրբաթ օրերը Էրիքաբ կը դրամնէ աղքատները։ 100—15

ՍԻՒՀԹԷՐԷՍ ՍԻՒՇԹԷՐԻԼԷՐԷ ԿԻՒՋԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՑԷ

ՎԱՔՍԻՆ

ՅՈՒՍՈՒՖ ԵԱՆԱՆ ԻՏԱՐԷ ԳԱՆՏԻԼԻ, ՀԷՐ ԵԷՐՏԷ ՍԱԹԼԸԸՐ

Թագիսէրհնտէն սագրնընզ

Մէգքիւր իտարէ գանտիլին բաղպէթը ուժուսիեէեէ մագնար օլտուղունը կէօրէն բագիպլէր թարաֆընտան թագլիսլերի իմալ վէ ֆիրուխթ իսիլմէքտէ օլտուղունտան, գութուլար իւզէրինտէ մէօհր պուլունան ֆրանսըզճա (Վաքսին) քէլիմէսի իլէ ֆապրիգամըզդն իչպու մարգասընա եանի Քիիրրէի ԱՐՁԸՆ իւզէրինէ վաղ օլունմուշ օլան գանտիլին բէսմինէ տըգգաթ իթմէլերի թավսիեէ օլունուր։

24 գութու եագագլարընը, կէթիրէճէլլերի գութուլար տէրունինտէ պուլունան ուսուլը իսթիմալէ տարր սարը քեաղալարլա իսպաթ իսէնլերէ՝ մալիւմ օլան հէպսիեէ վէրիլէճէք տիր։

Պիւթիւն մէմալիքը Օսմանիէ իչուն մէգքիւր ֆապրիգանըն վահիա շիւպսի իսթանպոլտա Սուլթան Համամընտա Հաճօրուզ խանընդն իւսթ գաթընտա 29 էվ 30 նումէրոտա Բարաեանօրուզ վէ շիւրէքեասը տըր։ 24—10

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՑԼԱ ԳՕՐՕՆԳՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՅԱ

1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ՅԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ՆԿԻԼԻ Զ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զիյանլարընը մէճմուլ	ֆնկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Բեամիկէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիպի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Ասանիատի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրայարտա իչկիւզար վէ միւթէպէր անէնթէլէր արանըմագտա տրը ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին են մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամման գումբանիալարը սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ռուէսթրընքի 125 % տիր։ Իսթէ պու հագիգաթ Ուէսթրըն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ եթաիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինատ տրը։

ԹԱԼԻՋ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒ-ՄՈՌՄԱՍԻ

1900

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷԾՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՄԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

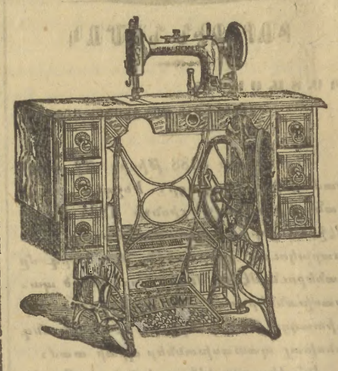

Մէգքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOUR բէգապէմիզ գազանմըշ տրը։

Էն ուճագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալընտա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին եէկեանէ անէճքատը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գարաբսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Նո. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ ՇԻՒՊԷԼԷՐ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՂՄԷԵԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 էքսբօզսիսիոնտա 23 միտալեա իւլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթ նաիլ օլմուշ տրը։

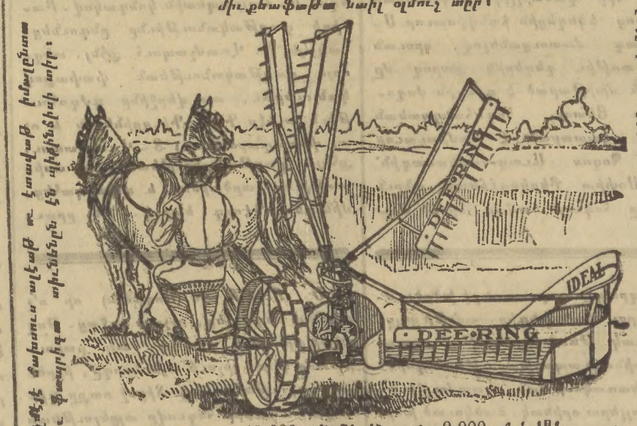

Պիւթիւն մէմալիքը Օսմանիէ իչուն մէգքիւր ֆապրիգանընը վահիա շիւպսի իսթանպոլտա Սուլթան Համամընտա Հաճօրուզ խանընդն իւսթ գաթընտա 29 էվ 30 նումէրոտա Բարաեանօրուզ վէ շիւրէքեասը տրը։

Պու մասրուֆ ամանաթ ալանլարը ամենայն ազնիւ գործարանաւորներ կան։ Ամենայն ազնիւ գործարանաւորներ կան։

Ամենայն ազնիւ գործարանաւորներ կան։

Ամենայն ազնիւ գործարանաւորներ կան։